

Promemoria

Politiska system i jämförande perspektiv

Joel Liljekvist – Högskolan Dalarna VT17

Inledning

Idag består området ”Norden” utav fem länder och en handfull självstyrande enheter under vissa av dessa länder. De Nordiska länderna har en rik gemensam historia, tradition, kultur, språk (exklusive Finland), natur samt levnadsstandard. Samtliga länder har stått för innovationer, forskningsframsteg, främjande av jämställdhet, frihet och demokrati.⁽¹⁾

Norden har dock inte varit förskonad mot eländighet, tvärtom har vi under århundraden fört krig mot varandra för att vinna mark och makt. Två av de Nordiska länderna nämligen Sverige och Danmark har konsekvent krigat och lagt andra Nordiska länder under sin egen dominans samt även varandra under olika tidsepoker.⁽²⁾

Självständigheten i Norden för de olika länderna ser väldigt olika ut. Redan under 900-talet blev Danmark erkänt som eget land, Sverige deklarerades under ca 1000-talet med etableringen av kungamakten över Götaland och Svealand.⁽³⁾ Finland, som under lång tid tillhört Sverige blev annekterad av Ryssland år 1809. Dess självständighet kom år 1918. Norge som länge delats mellan Sverige och Danmark fick sin självständighet från den Svensk-Norska personalunionen år 1905.⁽⁴⁾ Island som sista land blev självständigt efter att dess unionsavtal med Danmark löpt ut år 1944.⁽⁵⁾

Med all denna bakgrundsfakta torde man kunna tro att de Nordiska länderna borde vilja ha en egen Union där alla länder vore lika eller ingen Union alls sett till historiens alla unioner länderna emellan. Men så är inte fallet, istället har det uppkommit en prekär blandning av unionssamarbeten, försvarssamarbeten, val av valuta, kompromisser och upplägg.

Idag ser vi att den Europeiska Unionen har tre av dessa länder som medlemsstater, Finland, Sverige & Danmark. Utanför den Europeiska Unionen står Norge & Island som istället har försvarssamarbeten med NATO. Dock är detta något som även Danmark har trots att de också är medlemsstat i den Europeiska Unionen. Finland har även tagit det ett steg längre och ingått i den Europeiska Valutaunionen.⁽⁶⁾

Förutom dessa koncept har Norden en egen passunion (nordiska passunionen) som i likhet med Schengensamarbetet ger fri rörlighet. Däremot ger den nordiska passunionen mer långtgående rättigheter till nordiska medborgare i form av att det inte krävs resehandlingar utan exempelvis räcker med ett körkort. Denna passunionen slogs fast i det Nordiska rådet, vilket är en inhemsk mellanstatlig organisation mellan de nordiska staternas parlament.⁽⁷⁾ Rådet arbetar också aktivt med kulturutbyte länderna emellan. Förutom kultur försöker man stärka samarbeten inom skola och fackområden. Man arbetar bland annat för miljö, energi, fiskeri, forskning och ekonomi.⁽⁸⁾

Nordisk kulturfond och andra stödjande fonder förmedlar årligen stöd för olika studieresor, kulturprojekt, översättningsarbeten, information om verksamheter och kulturhändelser runtom i Norden. Rådet delar också ut priser som ges till olika medborgare i Norden. Exempel på dessa är bland annat priser inom litteratur, musik, film, natur och miljö, barn och ungdomslitteratur.⁽⁹⁾

1. Norden.org. Fakta om Norden.
2. Ibid. Nordens Historia, Kalmarunionen.
3. Ibid. Nordens Historia, Länder kommer till.
4. Ibid. Nordens Historia, Finlands självständighet & Sverige-Norge Unionen löses upp.
5. Ibid. Fakta om Island.
6. Europa.eu. Medlemsländer.
Ibid. Nato.int. Medlemsländer.
Ibid. Europa.eu. Länder med Euro.
7. Norden.org. Nordiska Passunionen.
8. Ibid. Ministerrådets arbetsområden.
9. Ibid. Nordiska rådets priser.

Frågeställning

Det vi kan befästa genom allt detta är att de Nordiska länderna har en stark koppling till varandra på många olika plan.

Min frågeställning blir då hur det kommer sig att dessa fem länder valde så olika när det kom till Europeiska Unionen, Nordatlantiska Fördragsorganisationen samt Valutaunionen EMU?

Analytisk & komparativ fakta

Vi kan försöka se över land för land vad de har för specifika och särskilda egenskaper eller möjliga faktorer, historiska händelser och särställning.

De faktorer jag väljer att se på är;

- *Tid för självständighet*
- *Ställning i världskrig*
- *Position i tidigare union(er)*
- *Statsskick*
- *Antal år av självständighet formellt som icke formellt*
- *Antal väpnade konflikter sedan Kalmarunionens upplösning*

Därefter tilläggs dagens unioner & samarbeten.

Sverige

- Självständigt:
Erkänd ca: 1000-1300, återupprättad 1523
 - Ställning i världskrig:
Neutral position genom samtliga världskrig
 - Position i tidigare Nordiska union(er):
 - Unionsledare Sverige-Norge under tre tillfällen (1319-1343, 1362-1364, 1814-1905)
 - Union med Danmark över sig vid ett tillfälle (Kalmarunionen)
 - Skandinaviska myntunionen (1873-1924)
 - Statsskick:
Parlamentarisk demokrati samt konstitutionell monarki
 - Antal år av självständighet (Sedan erkänt 1080):
ca: 811 år
 - Antal större konflikter sedan K.Unionens upplösning:
 - Trettioåriga kriget
 - Napoleonkrigen
 - Union/samarbete idag:
 - Medlem i Europeiska Unionen
 - Alliansfri samarbets partner med NATO via ”Partnerskap för fred”
- (10)

10. Norden.org. Fakta om Sverige.
Ibid. Swedenabroad.com. Sverige & partnerskap för fred.
Ibid. SO-Rummet, Sveriges Historia.

Danmark

- Självständigt:
Erkänd ca: 900 (Ansgar statsfäst som ärkebiskop över Danskar och Svenskar 864)
- Ställning i världskrig:
 - Ockuperad av Nazityskland under andra världskriget
- Position i tidigare Nordiska union(er):
 - Unionsledare Kalmarunionen
 - Unionsledare Danmark-Norge (1380-1397, 1524-1536, 1660-1814)
 - Skandinaviska myntunionen (1873-1924)
- Statsskick:
Parlamentarisk demokrati samt konstitutionell monarki
- Antal år av självständighet (Sedan erkänt 864):
ca: 1148 år
- Antal större konflikter sedan K.Unionens upplösning:
 - Andra världskriget (ockuperat)
 - Trettioåriga kriget
 - Napoleonkrigen
- Union/samarbete idag:
 - Medlem i Europeiska Unionen
 - Fullvärdig medlemsstat i NATO

(11)

Norge

- Självständigt:
Erkänd: Enat rike under 1000-talet, formellt erkänd 1905
- Ställning i världskrig:
 - Ockuperad av Nazityskland under andra världskriget (även stridande mot Nazityskland)
- Position i tidigare Nordiska union(er):
 - Underställd Sverige (1319-1343, 1362-1364, 1814-1905)
 - Underställd Danmark (1380-1397, 1524-1536, 1660-1814)
 - Underställd Kalmarunionen
 - Skandinaviska myntunionen (1873-1924)
 - Unionsledare Norge-Island (1262-1380)
- Statsskick:
Parlamentarisk demokrati samt konstitutionell monarki
- Antal år av självständighet:
ca 509 år
- Antal större konflikter sedan K.Unionens upplösning:
 - Andra världskriget (ockuperat)
 - Trettioåriga kriget
 - Napoleonkrigen
- Union/samarbete idag:
 - Fullvärdig medlemsstat i NATO

(12)

11. Norden.org. Fakta om Danmark.
Ibid. Nato.int.. Medlemsländer.
Ibid. Europa.eu. Medlemsländer.
Ibid. So-rummet, Danmarks Historia.
12. Norden.org. Fakta om Norge..
Ibid. Nato.int.. Medlemsländer.
Ibid. So-rummet, Norges Historia.

Finland

- Självständigt:
Erkänd: 1918
 - Ställning i världskrig:
Bundsförvanter till Axelmakterna under andra världskriget
 - Position i tidigare Nordiska union(er):
- Varit en del av det Svenska riket sedan 1150 talet, därav varit en del av Sverige och dess Unionsbildningar och medlemskap.
 - Statsskick:
Parlamentarisk republik
 - Antal år av självständighet:
99 år
 - Antal större konflikter sedan K.Unionens upplösning:
- Samtliga Svenska konflikter
- Första världskriget (som en del av Ryssland under Ententen)
- Andra världskriget (bundsförvant Axelmakterna, krigat mot Sovjet)
 - Union/samarbete idag:
- Medlem i Europeiska Unionen
- Medlem i den Europeiska Valutaunionen
- (13)

Island

- Självständigt:
Erkänd: 1944
 - Ställning i världskrig
- Ockuperad av Nazityskland under andra världskriget
 - Position i tidigare Nordiska union(er):
- Underställd Norge (1262-1380)
- Underställd Danmark
(Kalmarunionen med Norge, dock fortsatt under Danmark. 1918 gavs självständighet dock under Danmark i fortsatt Union tills ockuperat av Storbritannien under andra världskriget. 1944 löpte avtal med unionen under Danmark ut, erkänd då som självständig stat.)
 - Statsskick:
Republik
 - Antal år av självständighet (Sedan erkänt 864):
ca: 73 år
 - Antal större konflikter sedan K.Unionens upplösning:
- Samtliga krig under Danmark & Norge
- Ockuperat under andra världskriget av Storbritannien
 - Union/samarbete idag:
- Fullvärdig medlemsstat i NATO
- (14)

13. Norden.org. Fakta om Finland.
Ibid. Europa.eu. Medlemsländer.
Ibid. Europa.eu. Länder med Euro.
Ibid. So-rummet, Finlands historia.
14. Norden.org. Fakta om Island.
Ibid. Nato.int. Medlemsländer.
Ibid. So-rummet, Islands historia.

Summering, tankar & analys:

Angående Union

Angående medlemskap eller ej i den Europeiska Unionen träder en röd tråd fram när vi börjar granska faktorerna kring tidigare positioner i Unioner men även till viss del kring ockupation under andra världskriget samt erkänd självständighet.

Ser vi till Norge och Island har dessa under flertalet gånger varit delaktiga i diverse personalunioner underställda såväl Sverige som Danmark. Island har dock varit en del under Norge men detta ersattes relativt snabbt av att båda länderna kom under Dansk dominans vid Kalmarunionen och har sedan fortsatt vara underkastade olika länder. Vidare under andra världskriget blev båda länderna ockuperade av Nazityskland respektive Storbritannien.⁽¹⁵⁾

Det bör tilläggas att även Danmark var ockuperat under andra världskriget men till skillnad från Norge och Island har Danmark varit unionsledare under flertalet tillfällen, precis som Sverige. Detta kan vara en anledning till att man väljer att gå med i Europeiska Unionen, man är kanske ”trygg” när det kommer till Unioner och synen på dessa. Samma gäller Sverige som stått neutralt men också varit en stark unionsledare under många år och tillfällen, precis som Danmark.

Kanske kan detta vara en anledning till att vissa länder väljer att stå utanför den Europeiska Unionen och andra ingår samarbete? Kanske har detta att göra med att Norge & Island tidigare under lång tid varit tvungna att underkasta sig andra länder, varit ockuperade samt erhållit erkänd självständighet relativt sent? Därav väljer dessa att behålla sin fria position?

Tvärtom för Sverige och Danmark har man under lång tid varit Unionsledare och haft andra länder under sig. Detta kanske skapat en slags positiv syn på Unioner och man kanske själv såg Unioner som något starkt och positivt när man inte riktigt upplevde kontinuerlig underkastelse som Norge & Island fick erfara?

Angående militärt samarbete (nato)

Vidare kan vi se över den Nordatlantiska fördragsorganisationen och vilka länder i Norden som är medlemmar. Här hittar vi Island och Norge men även Danmark. Sverige & Finland är däremot inte medlemmar.⁽¹⁶⁾ Här bygger jag en hypotes kring tanken på hur & om länderna varit drabbade av världskrig.

När det kommer till länder som under det andra världskriget blev ockuperat och /eller led stora förluster och hårda slag av kriget torde Norge, Island och Danmark vara starka kandidater. Dessa länder är också de länder i Norden som idag är medlemmar i Nato (vissa har t.om varit med att grunda organisationen).

Ser vi åt den andra sidan har vi Sverige som stod ”neutralt” mellan de allierade och Nazityskland. Genom att Sverige stod neutralt i kriget upplevde vi aldrig krigets stora kostnader, förstörelse eller massdöd. Vissa effekter fick vi erfara som t.ex ransonering, men aldrig problem & nöd i den utsträckningen de hårt drabbade grannländerna upplevde.⁽¹⁷⁾ Sverige står idag utanför Nato.

15. Norden.org. Kalmarunionen.
Ibid. Andra världskriget (fem välfärdsstater i en global värld)
16. Nato.int. Medlemsländer.
17. SO-rummet, Sverige under andra världskriget.

Hade vi stannat här i den ”Skandinaviska” delen av Norden hade hypotesen kanske stämt väl överens, dvs. att de länder som led av kriget gick med i Nato respektive Sverige som stod neutralt och då inte ingått som medlemsland i Nato. Men vi har ett land till att ta med i beräkningen, nämligen Finland.

Undantaget Finland

När det gäller Finland skulle man kanske kunna hävda att det slår sönder hypotesen tack vare att de faktiskt är med i Europeiska Unionen trots att de varit koloniserat av Sverige under många århundraden samt att de inte är med i Nato trots att de krigat under andra världskriget.

Man kanske skulle vilja påstå att tack vare kriget borde Finland velat vara en del av Nato precis som Danmark och Norge. Men här är det viktigt att se skillnaden under kriget för dessa länder. Finland stred intensivt mot Sovjetunionen för att upprätthålla sin självständighet, något som också lyckades till viss del, trots stora landavyttringar vid Moskvafreden.

Det är också viktigt när det senare handlar om Europeiska Unionen att se att Sverige bidrog Finland under det Finska Vinterkriget med soldater och förnödenheter. Under kriget var t.ex operation Stella Polaris också ett bevis på ländernas väldigt nära samarbeten. Man förberedde såväl för signalspaning från Svensk mark samt en eventuell exil-regering i Sverige.

Kring unionen blir det extra intressant att se till Sverige och Finlands samarbeten. Trots att Finland inte längre är en del av Sverige talas Svenska till stor del i landet. Det finns starka handelsförbindelser, projekt, folklig gemenskap (särskilt i övre Sverige & Finland, vid gränserna), militära gemensamma övningar och ett nära underrättelsearbete.

Under kriget tog Sverige hand om väldigt många barn och andra flyktingar från Finland, en stor arbetskraft kom till Sverige via Finland under senare år, det finns en stark gemensam historia och allt som allt har Sverige och Finland varit tätt sammansvetsade.⁽¹⁸⁾

Kanske är allt detta en anledning till att Finland gått mer åt det Svenska hållet, trots skiljaktighet. Man har gått med i Europeiska Unionen trots att man länge varit koloniserat och inte erhållit självständighet förrän sent. Trots kriget har man avstått Nato-medlemskap. Man har i stort gjort samma val som Sverige har gjort. Därav går kanske hypotesen ihop när man ser såväl på Skandinavien såsom Norden.

De Nordiska länderna och valutafrågan

Sist ut vill jag kort belysa frågan kring EMU samt Finlands val av valutaunionen.

Åren 1873-1924 hade Danmark, Sverige & Norge (som anslöt sig något senare) en valutaunion. Detta innebar att länderna skulle ha samma valutaenhet och samma skiljemynt. Mynten skulle vidare ha samma giltighet i medlemsländerna oavsett vilket land de präglats i.

Detta höll sig genom Unionsupplösningen Sverige-Norge fram tills första världskriget där det började krackelera. Inflation uppstod och tack vare påfrestningarna av kriget vilket gjorde att man inte längre kunde uppehålla samma valutavärde. Till slut avvecklades myntunionen och länderna återgick till varsin egen valuta.⁽¹⁹⁾

18. SO-rummet, Finska Vinterkriget (Sveriges stöd).
Ibid. Altenstedt, Johanna Parikka – Stellapolaris.net

19. Nationalekonomi.se. Jonung, Lars. Den Skandinaviska Myntunionen

Det intressanta här är att samtliga av dessa länderna (som är medlemmar i Europeiska Unionen) har valt att inte ingå i valutaunionen under Europeiska unionen. Däremot har Finland valt detta. Det som då bör tilläggas är att Finland inte tidigare haft en gemensam valuta med andra länder. Finland stod under tiden för den skandinaviska valutaunionen under Ryskt styre och fick aldrig uppleva de negativa effekterna av gemensam valuta i oroliga tider.⁽²⁰⁾

Kanske har detta gjort att de inte kunnat ta med något dylikt i beräkningen innan införandet av Euro i Finland, något som då kanske Sverige och Danmark de facto kunde.

Slutsats & reflektion

Det finns alltid en osäkerhet och kanske inte ett riktigt konkret svar på varför länder i en viss region väljer på ett visst sätt. Kanske har just denna analys och metod med just dessa faktorer kunnat ge en förklaring till dessa länders val kring den Europeiska Unionen, Nordatlantiska Fördragsorganisationen samt Valutaunionen.

Man bör ta i beaktning att olika faktorer i analys kan ge olika svar men för mig ger denna analys en möjlig förklaring till ländernas val i just dessa frågor.

20. SO-Rummet. Finlands Historia, Finland blir en del av Ryssland.

Källhänvisning

1. Fakta om Norden. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland> - Hämtad 18/04-17 16:23
2. Kalmarunionen. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/medeltiden-tre-riken-och-en-union-ca-1050-1500> - Hämtad 18/04-17 16:23
ibid. <http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/tidigmodern-tid-tvaa-nordiska-stater-ca-1500-1800> - Hämtad 18/04-17 16:23
3. Uppkomst av Danmark, Sverige & Norge. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/norden-2013-en-europeisk-region-fraan-vikingatid-till-idag> - Hämtad 18/04-17 16:24
4. Finlands Självständighet & Upplösningen av Svensk-Norska Unionen. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/norden-2013-en-europeisk-region-fraan-vikingatid-till-idag> - Hämtad 18/04-17 16:26
5. Fakta om Island. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-island> - Hämtad 18/04-17 16:27
6. Medlemsländer i Europeiska Unionen. Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv#l%C3%A4nder_som_anv%C3%A4nder_euron - Hämtad 18/04-17 16:29
ibid. Medlemsländer Nordatlantiska Fördragsorganisationen. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm - Hämtad 18/04-17 16:30
ibid. Medlemsländer i Europa med Euro som valuta. Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_sv#euro - Hämtad 18/04-17 16:30
7. Nordiska Passunionen. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/om-samarbejdet-1/nordiska-avtal/nordiska-avtal/passfraagor-medborgarskap-och-folkbokfoering/den-nordiska-passkontrollöverenskommelsen> - Hämtad 18/04-17 16:31
8. Ministerrådets Arbetsområden. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/da/nordisk-ministerraad/ministerraad> - Hämtad 18/04-17 16:32
9. Nordiska rådets priser och utdelning. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/nordiska-raadet/nordiska-raadets-priser>
10. Fakta om Sverige. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-sverige> - Hämtad 18/04-17 16:32
ibid. Partnerskap för fred. NATO.
<http://www.swedenabroad.com/sv-SE/Ambassader/Nato/Sverige--Nato/Sveriges-samarbete-med-Nato-sys1/> - Hämtad 18/04-17 16:33
ibid. Sveriges Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/sveriges-historia> - Hämtad 18/04-17 16:33
11. Fakta om Danmark. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-danmark> - Hämtad 18/04-17 16:33
ibid. Medlemsländer Nordatlantiska Fördragsorganisationen. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm - Hämtad 18/04-17 16:34
ibid. Danmarks Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/danmarks-historia> - Hämtad 18/04-17 16:34
12. Fakta om Norge. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-norge> - Hämtad 18/04-17 16:37
ibid. Medlemsländer Nordatlantiska Fördragsorganisationen. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm - Hämtad 18/04-17 16:38
ibid. Medlemsländer i Europeiska Unionen. Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv#l%C3%A4nder_som_anv%C3%A4nder_euron - Hämtad 18/04-17 16:29
ibid. Norges Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/norges-historia> - Hämtad 18/04-17 16:38

Källhänvisning forts.

13. Fakta om Finland. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-finland> – Hämtad 18/04-17 16:39
ibid. Medlemsländer i Europeiska Unionen. Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv#l%C3%A4nder_som_anv%C3%A4nder_euron - Hämtad 18/04-17 16:29
ibid. Medlemsländer i Europa med Euro som valuta. Europeiska Unionen.
https://europa.eu/european-union/about-eu/money/euro_sv#euro - Hämtad 18/04-17 16:41
ibid. Finlands Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/finlands-historia> - Hämtad 18/04-17 16:42
14. Fakta om Island. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordiska-laender-och-faeroearna-groenland-och-aaland/fakta-om-island> - Hämtad 18/04-17 16:43
ibid. Medlemsländer Nordatlantiska Fördragsorganisationen. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm - Hämtad 18/04-17 16:43
ibid. Islands Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/islands-historia> - Hämtad 18/04-17 16:44
15. Kalmarunionen. Nordiska Rådet.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/medeltiden-tre-riken-och-en-union-ca-1050-1500> - Hämtad 18/04-17 16:52
ibid. Nordiska Rådet. Världskriget och ockupationer.
<http://www.norden.org/sv/fakta-om-norden/nordens-historia/tidigmodern-tid-tvaa-nordiska-stater-ca-1500-1800> - Hämtad 18/04-17 16:53
16. Medlemsländer Nordatlantiska Fördragsorganisationen. NATO.
http://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm - Hämtad 18/04-17 17:00
17. Sverige under andra världskriget. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/det-korta-1900-talet/sverige-under-andra-varldskriget> - Hämtad 18/04-17 17:01
18. Finska Vinterkriget, Sveriges stöd. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/finska-vinterkriget> – Hämtad 18/04-17 17:06
ibid. Stellapolaris.net. - Johanna Parikka Altenstedt
<http://stellapolaris.net/hem/17/stellisternas-barn-soeker-information> - Hämtad 18/04-17 17:06
19. Nationalekonomi.se. Jonung, Lars – Den Skandinaviska Myntunionen, vad säger den om EMU?
<http://nationalekonomi.se/filer/pdf/31-4-lj.pdf> – Hämtad 18/04-17 17:24
20. Finlands Historia. SO-Rummet.
<http://www.so-rummet.se/kategorier/historia/varldens-lander-historia/europa-historia/finlands-historia> - Hämtad 18/04-17 17:27